

iránt. Ezt az indítványt Ugron Gábor és Csanády Sándor is pártolták. Ezzel szemben Tisza miniszterelnök arra utalt, hogy Helfy kívánságának nincsen alapja sem a törvényben, sem a házszabályban, sem a szokásban. A kir. kézirat megjelent a hivatalos lapban és ellenjegyezve volt, van tehát, a kit érte felelősségre lehessen vonni. Ez megtörténhetik, ha majd a kérvényi bizottság jelentése alapján a kérvények a házban tárgyalás alá kerülnek. Az elnök megjegyezte, hogy a házszabályok értelmében más kijelentést nem tehetett, mint azt, hogy a kérvények a kérvényi bizottsághoz utasíttassanak. Ebben azután az egész ház megnyugodott.

A bolgár kérdésben Horváth Boldizsár és Irányi Dániel terjesztett elő hosszabb indoklás kapcsán egy-egy interpellációt a miniszterelnökhöz.

Az új választások a keddi és szerdai ülésekre halasztottak.

Bulgáriából. Azon gyalogezred és tüzérség tisztjeit, melyek az államcsínyben résztvettek, Radomirból, hol megadásuk óta internálva voltak, Szófiába hozzák és a vizsgálatot itt fogják folytatni. Azt hiszik, hogy a tiszteket már legközelebb hadi törvényszék elé fogják állítani. A fölkelésben résztvett tüzérezredet új tisztek vezénylik vissza Szófiába.

Ujabb hírek megerősítik azt a véleményt, hogy a bolgár kérdés békésen fog elintéztetni. Az orosz politika engedékenysége a Szófiába küldendő külön küldött ügyében kedvező jelnek vétetik. Ez az eset, úgy érvelnek, azt bizonyította, hogy Oroszország el akarja kerülni a nagyhatalmakkal való konfliktust. A császár személyesen ellene van Bulgária katonai okkupációjának, a mit csak a pánszláv chauvinisták sürgetnek.

Pétervári lapok kétségbe vonják, hogy Ausztria-Magyarországnak joga van kompenzációra. Oroszország — szerintük — távolról sem gondol arra, hogy Bulgáriát megfoszssa önállóságától; csupán a külső befolyásolástól akarja fajrokonait megóvni. E végből Oroszországnak a bolgár kérdést tisztán orosz kérdésnek kell tekintenie. A bolgár regenségről az orosz lapok most sokkal kedvezőbben nyilatkoznak.

Román lapszemle.

Bulgáriáról írta legközelebb a bukaresti „Telegraful”, hogy ott rövid idő alatt valami rendkívüli fog történni. Mialatt ezt vártuk, azalatt Bukarestben történt meg Bretiano m. elnök ellen a második sikertelen merénylet. Rimnik-szerati kiskereskedő, — mic bacan — Alexandrescu Sztoja volt a merénylő; egy nagyon elzúllott ember a társadalom legalsó osztályából.

A merényletet a „Telegraful” így adja elő: Este hét órakor, (szept. 17.) a Kolecza-utca közelében egy lövést halottak a Vám-utcában. A lövést egy rimnik-szerati teljesen elzúllott ember tette. A tény ez:

Bretino m. elnök a belügyminiszteri épületből jött Robescu képviselő és volt távirda-postaigazgatóval s épen haza felé vette útját, mert az ebéddel várták (Bukarestben este ebédelnek). Utjuk a Vám-utcán át vezetett a Kolecza-utczába, a hol a m. elnök lakik. Bretiano el volt merülve a kísértőjével folytatott beszélgetésbe s nem is álmodta, hogy az osztrák-magyar követség új palotájának szomszédságában levő ház árnyékából egy ember leselkedik reá. Lassan megdéltek előre s midőn az osztrák-magyar követség palotájához érkeztek, Robescu néhány lépéssel hátrább maradt, mialatt a m. elnök egyedül előre haladt. Egyszerre, egy ember, a ki addig a szomszédkház árnyékában bujkált, néhány lépést tett Bretiano felé s forgópisztolyából egyszer rálőtt. A m. elnök rögtön megállott. Szerencsére a golyó nem találta, mert előre hatolt és Robescu hátán találta a felöltőt, áthatolt azon és megállott az övben, melyet Robescu hordani szokott s kissé meghorzosolta derekán a bőrt. A merénylő másodszor is löni akart; azonban egy ott elmenő rögtön megragadta a gyilkos kezét, kinek ujjja a ravaszon volt s szinte meglőtte az ott elmenőt. Kemény küzdelem fejlődött ki a gyilkos és lefegyverzője között. Többet odarohantak s a gyilkost csaknem szétépték. Bretiano m. elnök közbe lépett, a gyilkost lefegyverezték és a lovas csendőri laktanyába kísérték. A gyilkos jól volt öltözve s csak néhány nap előtt érkezett Rimnik-Szerathból Bukarestbe, itt a Viktoria-uton (Poda-Mogosoe) a „Metropolevan” vendéglőbe szállott, tehát szegény ember léte az elsőrendű vendéglőbe.

Honnan kapta erre a pénzt? Ezt kérdezi a „Telegr.” Pénz és egy ötezer frankról szóló váltót, melyat O roveanu rimnik-szerati képviselő irt alá, találta nála. A vizsgálat folyamatosan van, de a gyilkos eddig nem vallotta be, hogy minő indokból akarta meglőni Bretianot. Sürgönyöztek Rimnik-Szeratra, hol

több bűntársat fedeztek fel az ellenzék tagjai között, kiknek nevét most még el kell hallgatni.

Ez a merénylet keserves órákat hozott az ellenzék lapok szerkesztőire és dolgozóira. Mihelyt a merénylet híre elterjedett, a nép (szept. 18.) reggel tömegesen rohant a belügyminiszteri palota elé s szünetlen azt kiabálta: „Halál az árulóknak” „Le a csokjokkal.”

Bretiano közkívánatra megjelent az erkélyen s ott levett kalappal így szólott: „Felette hálás vagyok. Nem, mert tüntettek, hanem azért, mert megbélyegzitek azon kísérleteket, melyeket azért követnek el, hogy behozzák hazánkba a gyilkolások hagyományát. — Olyan országban, mely, mint a miénk, minden szabadsággal bír, a kormány nem védelmezi magát, védelmezi őt a közvélemény. Midőn nálunk az idegen befolyás és kiváltságok uralkodtak, azzal fenyegettek engemet, hogy legyilkolnak minket, ha még egyszer a szószerke lépünk, a nép jogainak védelmére; mindennek dacára nem szüntünk meg küzdeni és közülünk senkit sem gyilkoltak meg. Miért? Mert a közvélemény ébren volt s azok a fenyegetődzők nagyon jól tudták, hogy fejükkkel játszanak. Legyetek örökké ébren. Ne engedjétek, hogy behozzák hozzánk a gyilkolást, mert ez kis országra nézve végveszély.”

Innen a nép legelőbb a „L' Independante Roumanie”, onnan az „Epoca” s végre a „Romania” conservatív lapok szerkesztősejéhez ment, azokba betört, mindent összerontott, széthányt s kiket ott talált, kegyetlenül elvert.

Látszik ebből s magából a „Telegraful”-ból is, hogy ezt a merényletet határozottan az ellenzék bűnének tartják s ezt Bretiano rövid beszéde is sejteti.

Rossz napok következnek a csokjokra. Bretiano halomra kapja a szerencsekívánatokat. Első maga I. Károly volt, a ki röviden üdvözölte a reá nézve oly drága életet. Most már biztosak lehetünk, hogy a konservatívek egyhamar kormányra nem kerülnek.

Czenkalji.

A kolera.

Budapest, 1886. szept. 18.

A fekete asszony csókjainak lehellete megfertőztette már a főváros levegőjét is és gyilkos bacillusokat szórt szét a léghen. Töle ébredt föl a fekete halál!

A mitől rettegtünk, az bekövetkezett!

A fiumei halál átköltözött Budapestre és fekete lobogóját kitűzte szép fővárosunk fölött. És ennek a lobogónak nyelét tartja kezében a — kolera!

Már első föllépésekor párosan szedte aldozatát, tehát komoly fenyegetődzés jellegével lépett a határba. Nem nagy urak palotáiban tesz látogatást, hanem a szegények szűk lakásaiban.

Ott, a hol könnyebben megszorul a levegő, a horakason laknak az emberek; ott, a hol a csatorna bűzös levegője vegyül a tüdőnek szánt éltető léggel.

A főváros municipiuma hatalmas munkához fogott, ámbar a kolera még messze van attól, hogy járványos jellegűnek nevezhetnők.

És ettől mentsen is meg bennünket az ég hatalmas ura!

Hatalmas eszközök állanak a főváros rendelkezésére, hogy a rút halált csirájában elfojthassák s tovaterjedését meggátolhassák.

De hogy ezt megtehessék, félre kell tenni minden egyéb munkát és egyedül kizárólag a levegő megtisztítására, az egészségtelen lakások kiürítésére s más sürgős intézkedésekre kell legelőbb gondolnia.

Hadsereg nélkül a vezérek nem viselhetnek háborút. Nép nélkül állam, polgárság nélkül a város is olyan, mint a hadsereg katonák nélkül. Mentse meg tehát a népet, a polgárságot az állam, a főváros. Adjon nekik egészséges, tiszta levegőt és a mi ellen annyi a panasz — tiszta, friss vizet.

A kolera halál pusztításait még nem érzi a vidék. És ha a bűzös lég pusztítása a vidékre is átesap, nagy felelősség terhe éri a fővárost.

Sötét köpenyegét a kolera eddig csak a főváros fölött lobogtatja. Űzze el a főváros törvényhatósága a rémet, de úgy, hogy az országban többé sehol se találjon tanyát.

A lakosság pedig ne ijedjen meg! Az ijedtség gyávává teszi az óriást s a gyáván legkönnyebben hatalmaskodik az ellenség.

„Jaj a csüggedőnek!” — mondja a példabeszéd.

Minden betegség ellensége a tisztaság. A tisztaság elűzi a poklot, elkergeti a kolérát. Tartsuk tisztán magunkat, tartsuk tisztán a lakást, az udvart, a ház környékét; az árkokba szorult vizeket vezessük le messzire, a község beltelkein levő mocsarakat ki kell száritani, nehogy bűzös kigőzölgesük megfertőztesse a levegőt. És mindennek fölött legyünk magunk is tiszták. Tartózkodjunk a túlerett gyümölcs evésétől,

a rossz bor, rossz sör ivásától. Igyunk tiszta, friss vizet. Ez jobb a rossz bornál.

A mértékletes életmód a legjobb orvosság a halál ellen; ezt még a kolera is elkerüli.

Legyünk tehát mértékletesek, gondoljunk önmagunkra és környezetünkre s akkor nem kell félnünk a kolérától, mely a nagy város felől fenyeget bennünket.

A vidéki városok is tegyék meg kötelességüket! Legyenek résen!

T. — f.

Kolera esetek.

Budapestben a barakk-kórházba szept. 17-én éjfélig 9 koleras beteget szállítottak be. Ezek: Beresik Katalin 34 éves napszámosnő; Sebestyén Juliánna 23 éves cseléd, Szent-Lőrinczről hozták be, hol 15-én betegedett meg; Daróczi Sándor 30 éves napszámos; Winkler Ferencz 31 éves malommunkás; Fischer János 38 éves napszámos; Schmied János 36 éves kőmives; Virág József 33 éves napszámos; Bauer Károly 30 éves napszámos, mind kolera-nosztasz; Adámek András 26 éves napszámos az Angyalföldről kolera. Haláleset 17-én a kórházban nem fordult elő, ellenben az ott kezelt koleras betegek közül négyet gyógyulva kibocsátottak. A mai beteglétszám 18.

A Rókus-kórházban 18-án délelőtt jelentkezett betegek közül Granichstaeden Anna nevelőnőt és Budai András napszámost küldték ki, mint kolera-gyanús betegeket a barakk-kórházba. Ezeken kívül kiküldték oda Kiss Marit, a Rókus konyhájában alkalmazva volt cselédet is, kin délelőtt szintén a kolera tünetei mutatkoztak.

*

Győrött Lacza polgármester, Zechmeister főkapitány és dr. Petz városi főorvos erőiesen munkálkodnak a kolera-járvány legyőzésén. Népkehát állítottak föl, melyben 17 kr. jó ételt lehet kapni. A lakosságból még senki se távozott el s a belső, jól kövezett városban még egy kolera-eset sem fordult elő.

*

Selmeczbányán e hó 15-én ázsiai kolera-eset fordult elő, melynek egy előkelő családhoz tartozó nő, Gerzso Jánosné esett áldozatul.

*

Fiume, szept. 18. A legutóbbi 24 óra alatt 1 kolera-betegedési eset fordult elő, az előbb megbetegedett személyek közül pedig 1 meghalt.

Trieszt, szept. 18. Tegnap déltől ma délig itt 7 ember betegedett meg kolera-ban. A többi inficiált helyeken összesen ötven betegedtek meg.

Titkári jelentés

az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” 1886. aug. 29-iki rendes közgyűlésén.

(Folytatás.)

Alapvető lépéseink közé tartozik, tartoztak mindjárt az év elején néhány testvér-egylethez való közlekedésünk, illetve két esetben való állásfoglalásunk. A közművelődési egyletek kongresszusának 1885. szeptember 14-én tartott előértekezletén, melyet a felvidéki és budapesti testvér-egyletek kezdeményeztek, egyesületünket gr. Bethlen Gábor, dr. Szász Béla, dr. Felméri Lajos s Bartha Miklós alelnök képviselték.

Az egyletek, melyeket — mint érintők — egyesületi szándékkal keresett föl a választmány: a Budapesti székelő székely- és a szilágymegyei Wesselényi-egylet. Utóbbi testvér-egylet már 1883-ban meg lévén alakulva, Szilágymegyében nem akarta a választm. addig föllépni, míg jobbát barátságosan oda nem kinnálja. Loyalis elhatározásában mind a mai napig e területen még a formális gyűjtéstől is tartózkodott. A Wesselényi-egylet azonban — bár nevét s szabályait, kivéve a tagsági kategóriákról szóló részt, fontartani igértük, — az időpontot a nehéz anyagi viszonyok következtében még nem tartá alkalmasnak az egyesülésre. Készséges indulattal és örömmel ajánlá fel azonban tanácsát, javaslatát minden olyan kérdésben (pl. segélyezési ügy), mely a megyére vonatkozik, teljes erővel igérve egy megyei választmány helyét pótolni ez által. — Választmányunk örömmel fogadta e szives ajánlatot s föl is használta, midőn az Ördökgáton felállítandó első egyesületi óvó tárgyában a testvér-egyesületet szives intézkedésére kérte; elhatározta azonban, hogy a szilágymegyei választmány megalakítása alapszabály diktálta kötelesség, mely elől kitérnünk nem lehet s ez okból a megalakítás iránt meg is tette a lépéseket. A székely művelődési és közgazdasági egyesületnek szövetkezésre fölkérése határozottabban történt. A székely-kérdést egész mélységében és szomorúságában látja egyesületünk. A székelyekért nem kérni, de majdnem elvenni is szabad. Szárnyunk alá gyűjtenénk érték mindent, mint a jó kotló. Mi látjuk Kairoig a meggyalázott székely leányt. Ezért követelünk. Tervünk volt, hogy a székely-egylet meglévő főkeje maradjon örök időre arra, destinálva, mire ada-

tott: székely czélokra; a Budapesten székely választmány azonban kiegészülve s főlrissitve legyen fővárosi szervünk, a további tagtoborzást pedig csapjuk össze egy zászló alá, hiszen a megyei magyarság is úgy se más mi nálunk, mint a völgyekbe kitelepült aláereszkedett, gyarmatot vert székely, s épen az a veszedelmünk, hogy e kitelepülés megszünt; keletre folyva issza föl a székely verejtékét a föld. A székely-egylet — saját szavai szerint — nem akart abdikalni, a külföldi állásról, hogy magasb trónra ülhesse az eszme. Ezért mi a felelősséget reá hárítók. És nyugodtan tőrjünk a kötelesség által diktált egyenes szavainkért a folyton tudomásunkra jutó szemrehányásokat: hadd üssenek, de meg kell hallgatniok!

Mi nem tartjuk azt — mint a székely-egylet — hogy a székelynek csak selejtese megy ki Romániába. Ascension szigetén egy teknőscöt fogtak s hoztak a kontinens felé. De beteg lett s tengerbe kelle dobni. Hátára egy keresztet metszettek s két év múlva az állatot vidoran találták meg a szigeten. Ennek az állatnak 30.000 mértföld tengeri utat kelle millió vészely közt megtennie, hogy visszajusson, a hol született. A gondviselés öröködött fölötté. És a kivándorolt székelyt csak selejtesnek tartjuk?

Egyesületünkről lévén szó, felemlítjük a tényt, hogy sikerünk, munkásságunk különben más egyesületekre is gerjesztőleg hatott. Nem csak alapszabályainkért, nyomtatványainkért, tanácsainkért fordultak hozzánk: de hatásunk s követésünk meg is látszott. A „közmuvelődés” szót ismét szárazra emeltük s országsszerzte több egylet alakulása következett. Az erdélyrészi háziipar- s iparfejlesztő egylet egyesülés szádekát mutatja, mi csak hasznára volna hasznos, szükséges egyesületünknek.

Áttérünk már most főbb speciális feladatainkra, fontosságánál fogva, mindjárt legelől említve indított iparmozgalmunkat.

Iparos Erdélyt teremteni a mezőgazda anyaaállamnak, egyesületünk legfőbb közgazdasági jelszava! Már alakulásunk kezdetén röpke szó volt tagjaink közt iparvédegyelet alakítása, iparkiallítások rendezése stb; munkaprogramunk részletes tervvel is bir iparügyeink teendőire nézve. A közgazdasági szakosztály nem egyszer foglalkozott e kérdésekkel. Elmulaszthatók-e tehát, a mint a vámharcz Romániával kitört, hogy társulva az állam intézkedéseivel, a kedvező alkalmat megragadva, magunk részéről erkölcsi sulyunkkal ne lépünk a nemzet elé a fejedelmek alatt virágozott, saját izlésű, jelenben is versenyképes iparunk érdekében? Különösen a textil-ipart szemelők ki, először azért, mert szövethemükért ad ki évente hazánk leg-többet, de azért is, mert ez iparágat láttuk olyannak, mely leginkább maga után vonandja a többi.

Működő alelnökünk dr. Haller Károly mindig kezdeményező éberségével nem késett érintkezésbe lépni Benigni Sámuel alapítónkkal, a kolozsvári iparos-egyesület fáradhatatlan, gyakorlati, alkotó kezű elnökével s ennek alapján Binder Lajos erdélyrészi iparfelügyelő ur is társulván a munkához, gyűlés hivatott egybe az iparos-egylet helységébe. Jelen voltak Kolozsvár szabómesterei, szűrszabói és kalaposai. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel mondá ki, hogy a felkarolandó erdélyi textilipar érdekében küldötteket meneszt a szász és székely városokba, érintkezendők az ott helyi iparos-egyesületekkel, termelőkkel, — összegyűjtendők a produktív képesség adatait, a megfelelő mintákat stb.

(Folytatása következik.)

A városkapitányság figyelembe.

Vettük az alábbi sorokat, melyeket minden megjegyzés nélkül közlünk:

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja legutóbbi száma élén figyelmezteti a közönséget a fenyegető s mindinkább közeledő kolérvészelyre. Engedje meg, hogy ebből az alkalomból, mi, a Nagy-utca lakói, egy rendkívül fontos s közegészségi tekintetből sürgős körülményre hívjuk fel b. figyelmét.

A Nagy-utca udvarai rendkívül szűkek s sűrűn lakottak. Maga ezen körülmény is elég kellemetlen rágalvos betegségek esetén. De hozzájárul ehhez még egy más körülmény, s. p. hogy ezen rendkívül szűk udvarokban bérkocsik vannak. Ezek következtében a levegő teljesen megmételtyeztetik. Eltekintve attól, hogy az oly házak s azok szomszédságában levők rendkívül sokat veszítenek jövedelmezőségükből, mert senki sem megy szívesen oda lakni, el is tekintve attól, hogy ily sűrű személyforgalommal bíró utcában nincs helyén, ha a kapukból tologatják a kocsikat s így megakasztják a forgalmat, közegészségügyi tekintetben esk ez kifogás alá.

Az istállóba nem ritkán háromszor annyi ló van elhelyezve, mint rendes körülmények között azok-

ban elférnének. Ennek következtében természetesen sokkal nagyobb is lesz a bűzös gőzölés. A ganéjt a tulajdonosok összegyűjtik, sok helyen van a ganéjlének — daczára a tilalomnak — gödre is, ezt a felhalmozódott ganéjt azután két-három hetenkint s akkor is nappal viszik ki az udvarokból, végig az utcán. — Ilyenkor a harmadik, negyedik szomszédságban sem lehet megmaradni.

Már pedig megtűrhető-e az ily kolera-veszélyes időben? — azt a t. közönség bölcs ítélete alá bocsátjuk.

Talán mégis jó volna azonban ezen bajon segíteni. Persze legjobb volna, ha a nagy-utczában nem türetnének meg a bérkocsi-istállók.

Egyelőre azonban volna annak más módja is és erre bátorodunk a rendőrség szíves figyelmét felhívni.

Mindenek előtt szigoruan el kellene rendelni, hogy az istállókban több ló nem tartható, mint oda normális körülmények között elfér. Másodszor az istállók fertőztelenítendők, a ganéj hetenkint kétszer — legalább — kihordandó, de kizárólag esti 10 órán tul.

Ily módon legalább némiképp enyhítve volna a bajon.

Brassó, 1886. szept. 20.

Több nagy-utczai lakos.

Közgazdaság.

A középeurópai vámunió.

Alig mulik el hét, hogy egyik vagy másik nemzetgazda ne foglalkoznék a középeurópai vámunió eszméjével, és mi ezt nagyon természetes jelenségnek tartjuk. Valahányszor a kolera felüti fejét Európában, azonnal megjelennek az orvosok véleményei e járvány és gyógyítási módjáról és e vélemények nem hallgatnak el, míg csak a járvány tart. Mihelyt tul vagyunk a veszedelmen, többé senki sem törődik a betegséggel, habár a tapasztalat bizonyítja, hogy bizonyos évközökben ujra megjelenik. Ilyen nagy gazdasági baj a jelenleg uralkodó védvamos rendszer és a nemzetgazdasági doktorok kötelességüknek tartják rámutatni az akcióra, mely által a baj megszüntethető. A legkedveltebb eszme Közép-Európa vámuniója, mely bár már minden oldalról megvilágított, még mindig tud érdekeltséget kelteni, ha ahhoz hozzászólnak oly szakemberek, mint a francia nemzetgazdász Molinari. A következőkben ismertetjük e nemzetgazdász közelebbi megjelent fejtegetéseit.

Ha elérhetnők azt, hogy Közép-Európa államai kereskedelem és forgalom tekintetében egy kötelekké egyesülne azáltal, hogy a vámsorompók megszüntetnének, mint a hogy egy félszázad előtt megszüntették a német szövetség államai közt fennállott sorompókat, úgy körülbelül 130 millió vevőt számláló piacot szerzenék, a mely piacon az iparosnak nem kellene többé tartani az árak és a vámtarifa ingadozásaitól.

Kétségtelen, hogy e vámkötelek még alá lenne vetve külső befolyásnak, de a piac nagyobb kiterjedése folytán sokkal kevesebbet szenvedne e befolyástól. Ha egy vámkötelek 130 millió vevő felett rendelkezik, nyilván kevesebbet kell szenvedni a külföldi államok védvamos támadásaitól, mintha csak 37 millió lakossal bir egy ország, mint Franciaország, vagy csak 5—6 és 3—4 millió lakossal, mint Belgium és a Svájc. A nemzetközi piac nagyobbitásának azonkívül azon előnye is van, hogy elősegíti a munkafelosztás kiterjesztését, a termelési költségek leszállítását és az által elősegíti a fogyasztás növekedését.

Közép-Európa államai nemzetgazdasági és ipari termékekkel főleg Oroszország és az Egyesült-Államok és talán még Kínával versenyeznek, és pedig főleg azért kedvezőtlen a verseny, mert az említett országok sokkal nagyobb lakosság felett rendelkeznek. A vámkötelek e tekintetben bizonyos egyensúlyt idézne elő és az érdekelt államoknak lehetővé tenné, hogy saját termékeik kedvezőbb vámkézelésben részesülne. Természetes, hogy egy közép-európai vámkötelek létesítése különböző fiskális, gazdasági és politikai nehézségekbe ütközik. De e nehézségekkel küzdött annak idejében a német vámegegyesület is, és remélhető, hogy a jelen esetben is épűgy leküzdhetők, mint a német vámegegyesülés idejében. Könnyen bebizonyítható, hogy a vámunió vámbévételei a belső vámsorompók megszüntetése által, ép oly kevéssé csökkennek, mint a hogy nem csökkentek annak idejében a német vámegegyesület egyes államainak vámbévételei. Kaufmann berlini tanár is ebben a nézetben van, hogy a hazai ipar nem szenvedne a kölcsönös verseny alatt, sőt inkább az egyes államok iparai egymást kiegészítenék. A berlini tanár e következtetése azért is különös érdekel bir, mert nem barátja a szabad kereskedelemnek. A mi a politikai akadályokat illeti, azok minden esetre jelentékenyek, de ha Európa államai már egy évtized óta áldozatok árán is igyekezzenek a békét fenntartani, vajjon létezik-e jobb békebiztosíték egy középeurópai vámunióval? A kölcsönös politikai ellentétek könnyen kiegyenlíthetők a nagy gazdasági érdekek által.

Helyi és vidéki hírek.

Román Miron metropolita szombaton este városunka érkezett. A pályaudvaron a román lakosság színe-java nagy ünnepélyességgel fogadta. A pályaudvarról Petrik espereshez hajtatott, hol még az nap este fogadta az üdvözlő küldöttségeket. Ő szentsége

vasárnap nagy ünnepi misét szolgáltatott, mely alkalommal két lelkész szentelt fel. Meglátogatta a román gymnasiumot is. Azután látogatást tett főispán ur ő méltóságánál. Délután Rozsnyóra ment, hova diszes bandérium kísérte. Rozsnyón felszentelt egy ujonnan épült templomot s ma Hétfaluba fog menni. Az érsek ur mindenütt a legszívesebben fogadtatásban részesült.

Tűzesetek. Szombaton este a tűznek »napja volt« nálunk. Mintegy hét óra tájban megkondukt a vészharang. Tűz van! — hangzott s az emberek szaladtak szerte-szét. Csakugyan tűz volt a fekete-utczában. Égett valami kemény, melyet azonban csakhamar sikerült eloltani. Mintegy 1/4 órákor azonban hatalmas füstfellegek szálltak fel Ó-Brassó felől. A tűzörség előbb trombitált az utcákon, mint a harangütés hallható volt. A lángok mind hatalmasabban csaptak felfelé, a közönség csak úgy tódult a »Nr. 1.« szálloda felé, hol hátul az udvarban az istálló égett. Némelyek állítása szerint a padláson, mások szerint az istállóban keletkezett a tűz, mely oly hatalmas lángokat vetett, hogy a tűzet a távol falvakból is lehetett látni. Míg a tűzörség megjelent, ott lévő egyének nagyobbára fiatalagsietett segítségére. Gyorsan kivezeték az istállóból a lovakat, kihajtották a disznókat, kivonták az utcára a kocsikat, hoztak vizet, szóval megtettek minden lehetőt s e tekintetben különös elismerés illeti a fiatal Bene Józsefet. Csakhamar megérkezett a tűzoltóság, mely teljes erélyt fejtett ki. Működése megérdemli a legnagyobb elismerést. A nép tolongását példás s dicséretreméltó rendben a katonaság s rendőrség tartóztatta, úgy a hogy a tűz színhelyén példás rend uralkodott. A Bukarest szálloda kocsiszínei szintén leégtek, daczára a tűzoltóság rendkívüli erőmfeszítésének, — mely nagyon meg volt nehezítve az által, hogy a padlás telve volt szénával és szalmával. A tűz lokalizálása végre sikerült s szerencsére az istállón kívül egyéb nem égett le. Hogy mennyi a kár, az most még meg nem állapítható. A tűzoltóknak önfeláldozó, erélyes magatartásukért — élükön kitűnő főparancsnokukkal — e helyen is elismerésünket kell kifejezni.

Színészet. Dancz Lajos, a szathmári állandó színház igazgatója átutaztában hat előadást szándékozik rendezni Brassóban. Előadásait csütörtökön kezd meg a Vigadóban. Színre kerül a »Czigánybáró.«

Az első fecske. Nem jöttek meg immár, hisz csak most távoztak tőlünk a kedves vándormadarak; más fecskét értünk és pedig a »Brassói Magyar Képes Naptárt«, mely végre megjelent. Ideje is volt már, mert a kérdésekkel mind csak szerkesztőségünket ostromolták, habár nem mi voltunk az oka, hogy mint irtuk, szeptember elején nem jelenhetett meg a naptár, hanem a kiadó, ki a képekért külföldre fordult, habár azokat itthon is megszerezthete volna talán ugyan olyan szép kivitelben. De hát végre is megvan már s midőn üdvözlőjük az első fecskét, felhívjuk rá a közönség figyelmét. Ára a valóban szép kiállítású s gazdag tartalmu naptárnak csak 40 kr. s kapható csütörtöktől fogva egyelőre a »Brassó« kiadóhivatalában, (Alexi könyvnyomdája.)

Hangverseny Uzonban. Szombaton este érdekes hangverseny tartatott az uzoni község ház nagytermében, melyet Brassóból és Szentgyörgyről is számosan látogattak. A nem hosszú, de válogatott műsort Temesvári Misiné urasszony nyitotta meg, ki művészi fejlettségű technikával s előadással játszott Ábrányinak »Második magyar ábránd«-ját. Utána Verzár Jolán k. a. czigány-zenekar kíséret mellett szintén nagy tetszés között énekelt népdalokat, melyekből egy néhányat másodszor is kénytelen volt énekeln. Szász Istváné ő nagysága valóban meghatóan szaválta az első »erdélyi« lyrikus, Jakab Ödönnek egyik gyönyörű költeményét. Dr. Matyéka K. hegedűjátéka után, melyet Lázár Mariska k. a. értelmesen zongorán kísért, következett az »Eleven ördög« című operettből, Temesvári Aranka és Lázár Mariska által csinosan hatással énekelt kettős dal. A hangversenyre következő táncz élénk részvételt s jókedv mellett vagy reggeli öt óráig tartott. Az estélyen jelen levő társaság nagyobb része a vasárnapot is Temesváriék (kiknek a jótékonyczelu hangverseny s bál erkölcsi és szép anyagi sikerének javarésze köszönhető) házában töltötte, hol a háziak ismeri, igaz magyartemélszeregetete, előzékeny szíves fogadása s szeretetreméltósága következtében egy ritka kellemes módon eltöltött napot szereztek vendégeiknek.

Rudolf trónörökös 40 éves. A párisi »Figaro« nem tartja legfőbb újságírói erénynek az alaposságot. Így pl. a gácsi hadgyakorlatokról is meglehetősen furcsa dolgokat közöl. Azt írja a többi között, hogy a hadgyakorlatokon részt vett Pajacsevich orosz tábornok is. Megemlékszik továbbá egy diszebédrol, melyben a király és a trónörökös is résztvettek. Az ebéd után a trónörökös királyi atyjának kezét csókol, s a »negyven éves« herczegnét ez a fiui tiszteletnyilvánítása nagyon jó benyomást tett az összes jelenlevőkre.

Kiviteli vámkok Szerbiában. A brassói kereskedelmi és iparkamara hivatalos uton értesítettet, miszerint a tengerire, borra és szeszre, a Szerbiából való kivitelnél eddig fennállott 50 pára-nyi kiviteli vám folyó évi julius 31-én kelt törvény által megszüntetett.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Szám 540. m. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Brassó megye hétfalusi járásához tartozó Pütkörcz nagyközségben a községjegyzői állomás lemondás folytán üresedésbe jövén, — ezen állomásra, melylyel 400 forint évi fizetés, természetbeni lakás a hozzátartozó melléképületekkel, továbbá faizási és legeltetési jog, valamint a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjazás van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázni ohajtók felhivatnak, miszerint az 1883. évi I. törvénycikk 6. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket alattirt főszolgabíróhoz folyó évi október hó 9-éig annyival bizonyosabban adják be, mivel elkésve érkezett pályázatok nem fognak tekintetbe vétetni.

Hosszúfalú, 1886. szept. hó 9-én.

(403) 3 - 3

Henter Gábor,
főszolgabíró.

Egy jókarban levő
WHEELER & WILSON-féle

varrógép

jutányos áron eladó.

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, hogy folyó hó 27-én áruraktárommal a Prentner-féle házba,

Felső-Nagy-utca 483.

szám alá költözködöm.

Ezen nagyobb, világosabb s a t. közönségnek kényelmesebb helyiségben azon kellemes helyzetben vagyok, az eddigi czikkekkal nagyobb választékban szolgálhatni.

Midőn az eddigi szives támogatásért köszönetet mondanék s kérem az új helyiségben is szives jóindulatu pártfogásukat azon biztossággal, hogy jó árut rendkívül olcsó áron adok.

Kiváló tisztelettel

Lőw Mátyás.

Szám 346./1885. — végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a segesvári kir. járásbíróóság 1561./1885. számú végzése által száz-régeni *Gelner és Keltermann* terménykereskedő czég javára nagybuni br. *Szentkereszt Pál* ur ellen 105 frt 45 kr. hátralék követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 600 frtra becsült egy

szürke 6 éves paripa, egy barna 13 éves kancza, egy régi kocsi és egy pár lóhámból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3554./1885. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis *Nagy-Bunon* az alperes udvarán leendő eszközölésre f. 1886. évi szeptember hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cikk 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Segesvár, 1886. szept. hó 6-án.

Graef János,
kir. bírósági végrehajtó.

LASKAI ADOLF

Beer I. unokaöcscse

butorgyári raktára

Brassó, Nagy-utca 526. sz.

mától szent-Mihály napjáig helyszüke miatt áruit leszállított áron adja el.

(415) 1 *

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives jóindulatu támogatását.

(213) 15—*

Mély tisztelettel **Knapp M.**,
fényképész.

7481. szám — 1886.

Az 1870. évi XLII. t.-cz. 22. §-a értelmében a törvényhatóság választmánya által az adóhivatal kimutatása s kihirdetés folytán beérkezett felszólamlások alapján az 1887. évre összeállított

NÉVJEGYZÉKE BRASSÓMEGYE LEGTÖBB ADÓT FIZETŐINEK.

1. Czell Károly, szeszgyáros. 3379 frt. 1/2 kr. (Gyógyszerész.)
2. Dr. Czell Vilmos, 2475 frt 82 1/2 kr. (Jogtudor.)
3. Kamner Ede, kereskedő. 2249 frt 94 kr. (Kereskedelmi kamarai tag.)
4. Plekersfeld József, kuriai pótbiro. 2161 frt 44 kr. (Kuriai biro.)
5. Ridély Frigyes, magánzó. 1817 frt 4 kr.
6. Ifj. Czell Frigyes, szeszgyáros. 1803 frt 40 3/4 kr.
7. Id. Czell Frigyes, 1790 frt 42 1/4 kr.
8. Hesshaimer Adolf, kereskedő. 1681 frt 92 kr. (Kereskedelmi kam. alelnök.)
9. Königes János, gyártulajdonos. 1660 frt 24 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
10. Dr. Fabriczius József, orvostudor. 1632 frt 91 kr. (Orvostudor.)
11. Fleischer Mihály, mézárós. 1441 frt 26 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
12. Baroch Jeremiás, szeszgyáros. 1378 frt 95 kr.
13. Id. Safrano Anastasi, kereskedő. 1276 frt 11 kr.
14. Bachmaier Gyula, ügyvéd. 1209 frt 24 kr. (Ügyvéd.)
15. Zeides Péter, magánzó. 1110 frt 21 1/2 kr.
16. Diamandi Manole, kereskedő. 1102 frt 46 kr. (Kereskedelmi kamarai elnök.)
17. Prendtner József, kereskedő. 1075 frt 53 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
18. Düek József, börgyáros. 1060 frt 91 kr. (Kereskedelmi kamarai tag.)
19. Joanides György, kereskedő. 1058 frt 19 kr.
20. Bartha István, szabó. 1008 frt 77 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
21. Langer Tamás, ügyvéd. 965 frt 60 kr. (Ügyvéd.)
22. Düek György, nyug. törv.-széki elnök. 917 frt 24 kr. (Biro.)
23. Copony Márton, gyártulajdonos. 891 frt 58 kr.
24. Lázár Gerő, kereskedő. 869 frt 50 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
25. Thiesz Károly, lelkész. 853 frt 67 kr. (Lelkész.)
26. Binder Frigyes, kereskedő. 825 frt 41 1/2 kr.
27. Brennerberg Gyula, kir. törv.-széki biro. 782 frt 99 kr. (Törv.-széki biro.)
28. Schlandt Gottlieb, börgyáros. 779 frt 02 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
29. Vasady József, kereskedő. 777 frt 89 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
30. Popovics András, kereskedő. 749 frt 32 kr.
31. Marienburg Rezső, magánzó. 743 frt 80 1/2 kr.
32. Jekelius Károly, kereskedő. 732 frt 94 kr.
33. Popp B. György, kereskedő. 730 frt 28 kr.
34. Jakab József, ügyvéd. 710 frt 38 kr. (Ügyvéd.)
35. Salmen Frigyes, építész. 700 frt 44 kr. (Építész.)
36. Korodi Mihály, csizmadia. 660 frt 55 kr. (Kereskedelmi kamarai tag.)
37. Schmidt Albert, töképezés. 659 frt 93 1/2 kr.
38. Böhlert Ede, városi orvos. 659 frt 21 kr. (Orvos.)
39. Himesch Henrik, mézárós. 647 frt 63 kr.
40. Dr. Otrobán Nándor, honvéd-dandárörvos. 635 frt 85 kr. (Orvos.)
41. Ludvig Ferencz, vendéglős. 629 frt 67 1/2 kr.
42. Jékel Gyula, ügyvéd. 627 frt 76 kr. (Ügyvéd.)
43. Duschou János, kereskedő. 625 frt 14 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
44. Steriu Constantin, kereskedő. 586 frt 82 kr.
45. Schwarze Henrik, czipész. 579 frt 98 kr. (Kereskedelmi kam. tag.)
46. Tartler Márton, magánzó. 572 frt 48 kr.
47. Puskariu József, ügyvéd. 568 frt 59 kr. (Ügyvéd.)
48. Zeidner Henrik, könyvkereskedő. 544 frt 49 1/2 kr.
49. Römer Gyula, tanár. 538 frt 55 kr. (Tanár.)
50. Küll János, haszonbérlo, Feketehalom, 532 frt 19 1/2 kr.
51. Bogdán András, kereskedő, Sepsi-Szent-György. 525 frt 92 kr.

52. Nemes Péter, kir. közjegyző. 515 frt 95 kr. (Ügyvéd.)
53. Honigberger Frigyes, magánzó. 504 frt 73 1/2 kr.
54. Eremias Demeter, kereskedő. 497 frt 73 1/2 kr.
55. Küller Gyula, kereskedő. 485 frt.
56. Adler Lipót, fényképész. 475 frt 56 1/2 kr.
57. Zeidner Traugott, mézárós. 475 frt 35 1/2 kr.
58. Stenner Pál, töképezés. 472 frt 67 kr.
59. Henning Frigyes, 448 frt 43 kr.
60. Muresianu Jakab, háztulajdonos. 443 frt 18 kr.
61. Dr. Tartler Frigyes, m. főorvos. 428 frt 73 kr. (Orvostudor.)
62. Bozin Antal, kereskedő, Apácz. 422 frt 94 kr.
63. Socsek Ferencz, czipész. 419 frt 50 1/2 kr.
64. Teutsch Gyula, liquergyáros. 414 frt 58 kr.
65. Schuster Károly, gyógyszerész. 401 frt 36 kr. (Gyógyszerész.)
66. Schwarz András, háztulajdonos. 399 frt 85 kr.
67. Herfurth Ferencz, magánzó. 397 frt 99 1/2 kr.
68. Schreiber Frigyes, kereskedő. 394 frt 71 kr.
69. Dr. Schwarz Frigyes, orvostudor. 394 frt 54 kr. (Orvostudor.)
70. Truhl János, harisnyakötő. 390 frt 70 1/2 kr.
71. Theuerkauf Antal, nyug. ezredes. 389 frt 80 kr.
72. Felter Abraham, kereskedő. 380 frt 97 1/2 kr.
73. Kugler Ede, gyógyszerész. 371 frt 62 kr. (Gyógyszerész.)
74. Hellvig Samu, sörfőző. 371 frt 15 kr.
75. Verzár István, kereskedő. 370 frt 55 1/2 kr.
76. Bernfeld Mór, kereskedő. 362 frt 70 kr.
77. Schnell Károly, ügyvéd. 362 frt 68 kr. (Ügyvéd.)
78. Id. Lamberger József, kereskedő. 357 frt 81 kr.
79. Dr. Gusbeth Ede, orvos. 353 frt 82 kr. (Orvostudor.)
80. Pellionis Frigyes, kereskedő. 352 frt 13 1/2 kr.
81. Nagy István, kereskedő. 350 frt 33 kr.
82. Hornung Ferencz, mézárós. 348 frt 22 kr.
83. Fabriczius Károly, kereskedő. 347 frt 99 1/2 kr.

Póttagok:

1. Stamm Traugott, kereskedő. 345 frt 21 1/2 kr.
2. Tittes György, kereskedő. 343 frt 2 1/2 kr.
3. Ollinger György, kalapos. 342 frt 48 1/2 kr.
4. Fabriczius Gusztáv, kereskedő. 341 frt 32 1/2 kr.
5. Mark Samuel, kereskedő. 341 frt 32 1/2 kr.
6. Stenner József, háztulajdonos. 340 frt 99 kr.
7. Fromm Márton, kereskedő. 338 frt 58 1/2 kr.
8. Ádám Károly, ügyvéd. 317 frt 10 kr. (Ügyvéd.)
9. Péter Mihály, czipész. 317 frt.
10. Münnich József, kereskedő. 316 frt.
11. Beer Ignác, butorgyáros. 314 frt 14 kr.
12. Maximilian János, lelkész. 312 frt 86 kr. (Lelkész.)
13. Dr. Fink Vilmos, orvos. 307 frt 35 kr. (Orvostudor.)
14. Papp István, kereskedő. 303 frt 87 1/2 kr.
15. Papp László, kereskedő. 303 frt 87 1/2 kr.
16. Adler J. Rudolf, kereskedő. 294 frt 8 1/2 kr.
17. Adler J. kereskedő. 294 frt 8 1/2 kr.

Mi is azon megjegyzéssel hozatik köztudomásra, miszerint ezen névjegyzék mai napon kezdve jövő október 1. napjáig a megye főjegyzőjének irodájában ki lesz függesztve, az igazoló választmány pedig a névjegyzék végleges megállapítása czéljából üléseit folyó szeptember 29-én és 30-án fogja tartani, mely ideig mindazok, a kik netalán ezen névjegyzék ellen felszólamlani vagy az 1886. évi XXI. t.-cz. 26. §-ban megírt kedvezményt igénybe venni ohajtják a hivatalos órák tartama alatt a megye főjegyzőjénél ez iránybani megjegyzéseiket beadhatják.

Brassó, 1886. szeptember 11-én tartott igazoló választmány üléséből.

(411) 2—2.

Roll Gyula, s. k.

Kisfalusi Árpád - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj Napoca.

Tompa Sándor, s. k.